

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Chestia de naționalități.

Sibiu, 30 Decembrie n.

E fapt pe care nu-l poate nega nime, că statul nostru ungar nu e stat național, ci stat poliglot, cu mai multe popoare, de deosebită origine, deosebită înă, ca să nu poată fi contopite în națiunea maghiară, pentru a compune cu aceasta împreună un singur popor, cu o singură limbă: statul național, unitar în limbă, visat de șovinismul maghiar. Poliglot are să rămână deci și în viitor statul nostru, — țară cu mai multe naționalități, iar unde sunt mai multe naționalități, deșteptate toate la conștiință națională, toate cu dor de existență și cu voe de existență, trebuie să existe și o chestie de naționalități, care nu poate fi negată, cu cunșă, ci trebuie să fie rezolvată, cu bunăvoință și cu pricepere. Făcându-se aceasta, se câștigă pe seama statului, nu unitatea de limbă, dar unitatea în sentimente și unitatea în iubirea de patrie și așezămintele ei.

Are mare dreptate deci domnul Jászai Oszkár, când spune în articolul său despre direcția politicii naționaliste urmată de Maghiari, — publicat în numărul din urmă al revistei „Huszadik Század”, — că chestia de naționalități trebuia să fie rezolvată la 1848, pentru că pe calea aceasta se câștigă pentru cauza maghiară și sprijinul naționalităților, cari însă văzându-se desconsiderate, au căzut în brațele Vienei, care le-a explodat puterile și energia, apoi le-a dat la o parte.

Aceea ce nu s'a făcut la anul 1848, s'a făcut la anul 1868, când s'a adus legea despre egala îndreptățire a naționalităților, de care însă națiunile nu au avut, și care nu au nicio folos. Tot dl Jászai o spune în articolul său, că dispozițiile acestei legi nu sunt executate, spiritul ei e falsificat, și că maghiarizarea

formează acum scopul pronunțat al legislației, iar deputații naționaliști, cari reclamă executarea legii de naționalități, sunt tratați cu insulte și grobianități, cu toate că cea mai mare parte din ei vorbesc o limbă din cele mai moderate și mai conciliante.

În loc de a se executa legea de naționalități, se dă goană asupra „agitatorilor naționaliști” și se zugrăvește în toate colorile marea primejdie națională, iar după adevărul isvor al răului nu caută nime și e atât de ușor să fie aflat nime în nemulțămirea poporului se naște din miseriile ce i-se fac în justiție și administrație, în cele economice și în cele școlare-culturale.

E firesc, că poporul să vadă în funcționarii publici pe dușmanii sui, — zice dl Jászai, — că chestia nu se pot înțelege cu poporul. „Necunoașterea limbei poporului răstoarnă ordinea de drept chiar și acolo, unde nu a intrat infumurarea și volnecia, d. es. la judecătoria. E intru adevăr monstruoasă și numai ideea, că asupra intereselor de drept și economice ale milioanelor, se decide o economie cari nu cunosc limba acestor milioane. Aceasta e cea mai îngrozitoare violare a egalității cetățenești de drept, care trebuie să revolte pe fiecare om iubitor de dreptate. Egalitatea omului sărac în fața legii e deci limbă nemaghiară se poate pune sub scutul legii numai cu ajutorul tălmăciului, pe care el trebuie să-l plătească...”

De aici urmează, că țaranul de naționalitate nemaghiară se vede asuprit, și că pe seama lui „ar trebui să se pună funcționari din neamul și sângele său, cari îi cunosc limba, modul de traiu, obiceiurile, născăzurile, nizuințele”.

În cele economice e greșită politica naționalistă maghiară, — zice Jászai, — care caută să impedeze

naționalitățile în înaintare, prin colonizări, făcute printre ele, pentru că coloniile acestea maghiare sunt numai mici insule în marea naționalistă, cari mai curând ori mai târziu au să fie înghițite de valurile mării.

Greșala cea mai mare se face însă în chestiile școlare și culturale. Aceasta e de altcum partea cea mai simțitoare a chestiei de naționalitate. Fie care popor e jaluz pe limba sa, pe cultura sa. E firesc lucru deci, că naționalitățile atacate în limba lor și în impotrivirea maghiarilor, care în rezultatul ei final nici nu va produce alta, decât întărirea conștiinței naționale la toate popoarele, tot așa cum și încercările de germanizare au deșteptat conștiința națională a Maghiarilor. Impotrivirea naționalităților e motivată chiar și din punct de vedere social, după ce maghiarizarea forțată e motivul principal, că naționalitățile sunt atât de înapoiate în cultură. Și apoi e și imposibilă maghiarizarea, pentru că elevul petrece patru ore în școală și 20 de ore din zi în cercul familiar. „În loc de a se face din ei o nație de oameni, se face din ei o nație de oameni, și atunci ar încolți simburile culturii și la copiii nemaghiari, iar cei mai talentați dintre ei ar învăța de bună voe și limba maghiară. „Pentru că chestia nu e aceea, — încheie dl Jászai, — că naționalitățile Români, Slovaci Slovaci, ori se prefac în Maghiari, ci aceea, că oare ca Slovaci și ca Români, își însușesc ei acel minim din cultură, țără de care astăzi nu mai poate nime exista, ori rămân în necunoștința barbară, care face din ei material prielnic pentru corupția economică și pentru volnecia politică? Popoare, cari trăesc în masse compacte pe pământul lor, nu mai pot fi despote de limba lor. Maghiari nu putem face din ele. Cel mult dacă le mai putem ținea că-

teva decenii în acest semibarbarism pentru a le exploata...”

Nu avem nimic de adăugat la aceste sănătoase păreri ale domnului Jászai, pe cari le are în chestia de naționalități. Și nu avem nimica nici de îndreptat. Sunt păreri pe cari le avem noi și le-am spus în nenumărate rânduri în coloanele acestui ziar, ca singure ducătoare la scopul ce-l urmărim: bună înțelegerea între poporul maghiar și celelalte popoare din patrie. Și nu avem altă dorință, decât aceea, ca cercul celor ce ne înțeleg, dintre compatrioții maghiari, să se facă cât se poate de mare în jurul domnului Jászai Oszkár, și al celor ce, ca și dânsul, bine văd unde zace răul și de unde poate să-i vină vindecarea.

Abecedar pentru adulți.

Cum știm, la propunerea secțiunilor literare ale „Asociațiunii”, s'a publicat conșur cu premiu pentru compunerea unui bun abecedar pe seama adulților. Cu privire la felul cum este a se compune acest abecedar, publică „Revista Bistriței” în numărul din urmă niște păreri foarte sănătoase, pe cari le reproducem și noi, după cum urmează:

„După ce „Asociațiunea” a publicat concurs pentru editarea unui abecedar pentru alfabetul adulților, fiindcă m'am ocupat cu această chestie, îmi țin de datorință în interesul cauzei a arăta cum am contemplat eu acest abecedar.

Sunt două chestii aici de rezolvat, după cele două părți ale abecedarului: partea teoretică, sau espunerea slovelor, și partea practică, conșinând bucățile de oetit.

Relativ la partea primă autorul articolului din „Lupta”, Inceroșii culturale” are dreptate. Gabel d. e. nu e potrivit pentru acest abecedar. Gabel e bun acolo, unde învățaceii sunt mereu laolaltă cu învățătorul. Analfabetul adult are lipsă de învățător. Că abecedarul să se poată învăța din el singur, cât numai să se poată fără instructor. După cum am fost arătat și în propunerea înaintată la timpul său „Asociațiunii” în cauza editării acestui abecedar, cel mai potrivit pentru scopul nostru e abecedarul ilustrat.

Un proiect de abecedar ilustrat voi înainta și eu „Asociațiunii”.

FOIȘOARĂ.

Din trecutul poeziei și cântării bisericești ortodoxe.

De Aurel Popoviciu, paroh.
(Urmare.)

Viforul persecuțiilor și valurile ispititoare ale eresiilor au turburat din destul marea vieții creștine, zilele creștinismului însă, precum am văzut mai sus, nu le-au putut repune.

Persecuțiile nu și-au ajuns țânta, pentru că nici cele mai amare chinuri, nici cele mai nășcoțite torturi, nu au fost în stare a mșoge din inimile vechilor creștini colțul adevăratei credințe, pentru că: „Ogorându-și sufletele cu plugul credinței, spicul nevoinței, Mucenicii cu dumnezeescul duh însușit l-au crescut și desfătării ei fericești de la ononul de Lună, glasul al 8-lea), iar focul eresiilor s'a potolit, fără ca să poată mistui adevăratele principii și învățături ale bisericești. Din contră, eresiile au devenit un adevărat purgatoriu pentru cristalizarea învățăturilor de credință și de morală ale creștinismului, și a dezvoltării în cea mai mare măsură la desvoltarea și perfecționarea culturii creștine. În prima epocă a dezvoltării și cântării bisericești, s'au pus baze solide imnologiei, în a doua epocă ea s'a dezvoltat, luând conform treburilor bisericești, un caracter dogmatic, iar în epoca a treia, care începe cu ultimul sfânt părinte al bisericești orientale și ține până în secolul al unsprezecelea, poezia bisericească și a sejană adevăratei înfloriri, având de reprezentanți pe cei mai dibaci purtători de condeie, pe cei mai mari dintre imnografi creștini, pe Ioan Damascenul și pe Cozma, episcopul Maiumei.

Meritele neperitoare ce le are Ioan Damascenul pentru poezia și cântarea bisericească au făcut pe unii a crede, că primele începuturi ale imnologiei în biserica Răsăritului, concad cu începutul activității acestui mare dascăl al ortodoxiei. E dintre cele mai greșite această credință, căci imne, după cum s'a dovedit în frul acestei lucrări, au existat și înainte de Ioan Damascenul și Cozma de Maiumba, dintre cari multe s'au păstrat deschimbate până în zilele noastre. Ba mai mult, multe imne bune ale imnografilor posteriori sunt numai culegeri, în cele mai bune cazuri, prelucrări din imnografi vechi. Imnelor dinaintea lui Ioan Damascenul li-s'a dat numele de *tropare*, și fiindcă li-s'a dat multeori acestora, și pentru se combinau cu psalmii dela vecernie, le mai numeau și *stihiri*. Cântările combinate cu cele nouă pezne ale catavasiilor în curând au primit numele de *canon*.

Cel mai mare, dintre câți în decursul vremilor s'au ocupat cu compunerea de cântări duhovnicești, așa zicând regele poeziei și cântării bisericești, este Ioan Damascenul, care și în luptele pentru cinstirea icoanelor a avut partea leului.

Activitatea poetică a acestei figuri mărețe din trecutul bisericești creștine, cu gând adânc și cumpănit, este foarte vastă.

Scoaterea în relief a însușirilor, cari caracterizează pe Ioan Damascenul, ca imnograf, s'ar putea face numai după un studiu îndelungat și după o pătrundere amănunțită a poeziilor sale.

Toată imnologia lui Ioan Damascenul, cu deosebire însă imnul cu „Mărire”, sunt pătrunse de o înaltă teologie și sunt cele mai sublimе, cele mai frumoase din câte s'au scris vre-odată. A compus canoane cu predilecție la sărbătorile împărătești, la Crăciun, la „Botezul Domnului”, la Paști, precum și la sărbătorile Născătoarei de Dumnezeu, la „Bunavestire” și „Adormirea Maicii Domnului”.

Cel mai frumos, delia Paști, și mai pătrunzător e canonul dela Paști, scris într-o proză aleasă, armonioasă. De o rară frumșețe este din acest canon mai ales troparul „Acum toate s'au umplut de lumină și cerul și pământul și cele de deșur”. Deci să prăznuiască toată făptura lui Christos, întru care s'a intrat”. Impresionat de frumșeța acestui tropar, și amicul lui Ioan Damascenul, Cozma

de Maiuma, a compus un canon la praznicul învierii Domnului.

De o duiosie negrăită sunt și stihirile samoglasnice dela înmormântarea mirilor, și mai cu seamă stihirea dela glasul al cincilea: „Adusu-mi am aminte de prorocul ce strigă: eu sunt pământ și cenușă... Această stihire cu versu-i lin, cântată cu o voce moale, duiosă, stoarce lacrimi din ochii celor ce o ascultă și înduioșează și inimile celor ce în vârtejul ocupațiilor și desfătărilor lumei acesteia nu-și aduc aminte, că toată mărirea pe pământ este trecătoare. Și cele mai impetrite inimе se impresionează până la lacrimi de această cântare, care ne spune, că în căderea bulgărilor de pământ și în lovirea lor sinistră de soandurile cosoiului, trebuie să auzim cuvintele înțeleptului: „Deșertăciunea deșertăciunilor, toate sunt deșertăciune”.

Cine nu simte la vederea mormântului, care acopere atâtea oase goale, un fior tainic străbătându-i inima și șoptindu-i: „Pocăște-te și te teme de împăratul vecurilor!”

Pretinul și conșcolarul lui Ioan Damascenul, Cozma, episcopul Maiumei, a înaintat întru toate pe urmele acestuia și ca și Ioan din Damasc și el mănunchiul de flori, cules din sfânta scriptură și sfintii părinți, l-a cuprins în versuri și cântări de cea mai perfectă frumșețe.

Canoanele dela Crăciun, Botez și dela Florii, sunt eșite din iscusita peană a lui

Să nu ne facem iluzii, să nu credem, că scopul nostru e a convărti pe analfabeți, cari nu cunosc o singură slovă, nici pe bătrâni, nici pe tinerii absolvați de a vizita școala. Aceștia vor fi numai excepții, numărul lor nu ne va scări numărul analfabeților nici barem cu o fracțiune de procent. Nu pentru aceștia are să se facă abecedarul, ci pentru cei mulți, cari au umblat la școală — sunt așa de puțini din generația mai nouă, cari n'au umblat de loc la școală. Marea majoritate a analfabeților, pe cari avem să-i convertim, au umblat la școală, cunosc încă multe slove, dar au uitat a ceti. Pentru aceștia se face abecedarul, ca să le reinprospeteze ce au uitat, și pentru acest scop e abecedarul ilustrat cel mai potrivit.

Al doilea scop al abecedarului e, ca pe cei ce știu ceti și scrie și pe cei ce și-au reinprospătat slovele uitate, să nu lase, ca să uite iarăși. Spre acest scop servește partea a doua, bucățile de cetire.

Aceasta e partea cea mai grea a abecedarului și e imposibil, ca un om sau doi să poată face un lucru bun, cât mai aproape de desăvârșire, pentru-că ar trebui să fie enciclopediști, cel puțin în materie de pedagogie, economie, folclor etc. Aici e de lipsă conlucrarea tuturor intelectualelor noastre. În acest scop se face aici apel la toți cei ce au la inimă binele poporului, că dacă au un sfat, o vorbă bună pentru popor, fie pentru viață, fie la economie, sau dacă au cetit undeva ceva potrivit pentru popor, să comunice sau să indice izvorul la comitetul „Asociațiunii”, unde o comisiune specială va alege și străcura acest material, intruchipând un lucru cât mai desăvârșit. Cu câtă plăcere nu va scrie d. e. domnul deputat Goldiș un articol de vr'o 4 pagini despre alcoolism și urmările lui stricacioase, și alții despre alte obiecte, cu cari s'au ocupat în special. Nu se vor publica însă tratate amănunțite despre deosebiții rami de economie. Cel mai însemnat ram de economie pentru plugar să nu fie tratat pe mai mult de patru pagini. Va fi aceasta o lucrare a tuturor domnilor, a voitorilor de bine ai poporului, pentru popor. În abecedar se va da o listă a tuturor celor ce au trimis ceva pentru luminarea poporului. Concursul nu strică, se va alege și din lucrările înaintate la concurs tot ce va fi bun. Sunt și în abecedarele vechi lucruri bune, cari au fost scoase din abecedarele noi. După ce va fi apărut prima ediție, vor putea mai mulți să-i observe lipsurile și să le comunice „Asociațiunii”, așa că completându-se și corectându-se cu fiecare ediție se va apropia tot mai mult de desăvârșire.

Nu i permis, ca cartea de cetire să fie o colecțiune seacă de rețete economice, dimpotrivă, trebuie să fie o lectură plăcută și atrăgătoare pentru tinerii bătrân și totodată instructivă și folositoare. Se va trata potrivit originea, istoria limbii și a neamului românesc, istorioare din cari se pot scoate sfaturi bune, sau cari întăresc iubirea față de neam și moșie. Printre bucățile atrăgătoare se vor lua sfaturi scurte economice, explicarea unor drepturi cetățenești, urmările beției, leniei, cari se pot ilustra și prin istorioare potrivite d. e. de Pop Reteganul. Se vor lua și poezii populare scurte, sentențioase, sau cu conținut economic. Dintre proverbe nu se vor lua de acelea, cari îndeamnă la nelu-

crare, la fatalism, cum e „capul plecat nu-l taie sabia” ci proverbe, cari îndeamnă la muncă și încredere în sine d. e. „ajută-ți dacă vrei să-ți ajute și Dumnezeu”, „pe cei îndrăznești îi ajută și norocul” etc.

Firește, nu se poate cuprinde nici pe departe în o broșură tot, ce ar fi de lipsă pentru popor. Cu toate acestea abecedarul trebuie să fie ceva cât de complet, bogat și ieftin, să fie o biblie a poporului, care să nu lipsească nici din cea din urmă colibă. Fiecare domn își va ținea de datorință să împartă cât mai multe exemplare la popor. Abecedarul ar fi însă numai începutul unei biblioteci populare, dar un început care să formeze temelie. Un plugar ar continua cu povești, altul cu poezii populare, balade, altul cu biblia, altul cu povețe economice. Cea mai potrivită e literatura populară și biblia, a cărei editare în o limbă populară e o lipsă arzătoare și un mijloc pentru conservarea limbii și a neamului românesc.

Dela „Asociațiune”.

Despărțământul Sibiului al „Asociațiunii” a trimis tuturor cărțurilor de pe teritoriul despărțământului următorul ceroular pentru ținerea de șezători literare:

Conducătorii „Asociațiunii” noastre culturale ne îndatorează a stăruii pentru ținerea de prelegeri cu conținut potrivit pe seama poporului nostru dela țară.

Considerând, că în despărțământul Sibiului avem destui bărbați frunțași cu țî, apoi preoți și învățători aleși, cari ar putea să pregătească asemenea prelegeri în comunele lor, te poftim pe Prea Stimat Domnia-Ta, ca să convoi cât mai curând pe toți învățătorii eventual și pe alți cărțurari la o consfătuire în această privință, și să binevoii a statori:

1. Cine se angajează a ținea prelegere populară, și despre ce va tracta?

Scopul prelegerilor fiind, a lăți în popor cunoștințe folositoare, nu se cere ca acele prelegeri să fie originale, ci pot să fie întocmite după alte asemenea prelegeri apărute în zărele noastre, sau după cărți economice etc. — Prelegerile sunt a se ținea după împrejurările și trebuințele locale, anume când poporul e mai dispus a le asculta, și dispune și de timp liber. Mai potrivit este deci a ținea prelegeri în decursul iernii. Prelegătorii harnici eventual pot primi și o remunerație de 10 coroane.

2. Pe lângă prelegeri se pot face cetiri, alegându-se spre acest scop părți frumoase și corăspunzătoare din autorii români; se pot declama și poezii; se pot executa cântări și altele.

3. La consfătuire este necesar a se discuta și asupra modalităților pentru întemeierea unei biblioteci populare, care să fie totodată bibliotecă parohială.

Despre rezultatul consfătuirilor ne rugăm să ne trimiteți raport până inclusive 15 Ianuarie n. 1909, arătându-ne ce dispozițiuni ați luat, și cum vați înțelege în toate privințele? Unde s'au ținut deja asemenea prelegeri să ni-se raporteze, când s'au ținut, cine și despre ce a vorbit?

La finea anului solar 1909 veți binevoi a ne raporta, ce șezători literare, sau câte prelegeri populare s'au ținut, care

oare viforul ispitelor produce cele mai puternice valori. Omul, în mijlocul valorilor de ispite, un singur liman mai are, la care mai poate să se străduiască, și acest liman de mântuire e *credința în Dumnezeu*.

În privința concepției despre viață Teofan este înrudit cu Iosif patriarhul Constantinopolului, din a cărui imne tot astfel de păreri transpiră despre viața noastră. Acesta zice într'un loc: „Norii cei cumpliti ai păcatelor mă acoper, întreite valorile vieții mă înviforează și sufia cumplit asupra sufletului meu duhurile violenții”.

Acești doi imnografi au reușit a și îmbrăca gândurile și simțămintele religioase într'un stil frumos și curat și pentru aceea toate imnele lor, cari compun cea mai mare parte a mineelor și a pentocostarului, induioșează și înalță.

Între imnografi de valoare ai epocii lui Ioan Damascenul mai trebuie să pomenim și pe Ioan Euhaitul, ale cărui cântări încă sunt pătrunse de multă grație și armonie și de un înalt entuziasm religios. Din canoanele lui voi cita numai un exemplu, din care însă mai bine ies la iveală calitățile lui de poet bisericesc. Voind a caracteriza limbile violente, cari bârfeau contra învățăturilor creștine, zice așa:

„Zdrobescu-se grindine din limbile cele de petri zdrobitoare, sfărâmând învățăturile cele putrede, de îndrăznește cineva în mijlocul grăitorilor de deșertăciune, cele bune spuindu-ne: Bine este cuvântat Dumnezeu părinților nostri”.

(Va urma).

a fost programul și cuprinsul acestora, și cine a avut bunătața a conlucra la ținerea lor? Acest raport e necesar, ca să putem și noi informa comitetul central.

4. Rugăm pe domni preoți, învățători și cărțurari, să fie cu luare aminte la obiectele ce s'ar afla în comunele lor și ar fi potrivite pentru muzeul național. Astfel de obiecte ne rugăm a le acuire pentru muzeul național, care e una din cele mai frumoase instituțiuni naționale.

Cu insistență vă rugăm a nu pune deoparte această recerere și a o lăsa uitării, ci — apelăm la bunăvoința D. Voastră — a face tot ce vă e cu putință, într'u a instrua și cultiva poporul.

Sibiului, din ședința comitetului despărțământului Sibiului al „Asociațiunii”, ținută în luna Decembrie 1908.

Dr. E. Miron Cristea, Dr. Aur. Crăciunescu, direct. despărț. secr. desp.

Conziderând interesul frumos, ce l'au arătat poporul din unele comune, ca Cristianul, Roșia și altele, unde preoții cu învățătorii și-au dat toată silința a ținea prelegeri instructive, îndemnăm și din parte-ne a să imita în cât mai multe comune acest exemplu. Avem lipsă de lumină și vai de ceice ascund feșnicul sub obroc!

„Însoțirile de credit sătești sistem Raiffeisen”.

Din raportul general al comitetului central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului, pe anul 1907, adresat adunării generale, reproducem capitolul despre însoțirile de credit sătești sistem Raiffeisen, în care se cuprind date interesante și instructive. E următorul:

Despre avântul înbucurător, ce l-au luat însoțirile noastre sătești sistem „Raiffeisen”, mărturisesc datele ce urmează:

1. Însoțirea de credit din Aciliu, și-a sporit numărul membrilor la 160, fiind părțile ei fundamentale în sumă de 3200 cor. Depuneri are 35,912.40 cor. mai mult ca în 1906 cu 10,760 cor. Depunerile variază între 160 cor., și 6620 cor. Imprumaturile acordate cu sume dela 20—1000 cor., dau suma de 40,572.96 coroane. Profitul net, realizat în 1907, de 889.46 cor., s'a împărțit astfel: $\frac{2}{3}$ părți în fondul de rezervă și $\frac{1}{3}$ în fondul de binefaceri, primul ajungând la suma de 1998.04 cor., iar al doilea la 3:333 cor. Adunarea generală, la propunerea direcțiunii, a votat din profitul net 100 cor. ajutor bisericii din Aciliu și a sortat între membrii însoțirii 20 altoi.

Direcțiunea e compusă din Antoniu German prezident; Vasile Ivan, Iacob Gavrilă, Vasile Măuzat, Ioan German și Nicolae Iosif, iar comitetul de supraveghiere: Ioan Oțoin, prez.; Moise Albu, Ioan Muleț, Nicolae Neag, Ioan Muntean și Nicolae Hodăș.

2. Însoțirea de credit din Apoldul român, și-a urcat numărul membrilor la 213, având părțile fundamentale 4260 cor. Depuneri are 46,489.38 cor., cu un spor de 36,229.38 cor. față de anul trecut. Acestea variază între 7—2000 cor. Imprumaturile acordate, cu sume dela 30—2000 cor., dau suma de 69,257.13 cor. Datoria în cont curent și-a redus-o la 13,569.56 cor. față de 42,241.46 cor. din 1906. Fondul de rezervă al însoțirii e de 4322.03 cor., cu un crescământ de 385.70 cor., iar cel de „binefaceri” e de cor. 1667.43, cu un crescământ de 385.69 cor., față de 1906. Profitul net realizat în 1907 e de 1987.74 cor.

Prezident al însoțirii a fost Ioan Oreștian, iar al comitetului de supraveghiere Ilie Topârcean.

3. Însoțirea de credit din Loman, a adaus la numărul membrilor încă 5, cu cari numărul acestora a sporit la 117. Depuneri a avut 44 cu minimum de 2 și cu maximum de 2500 cor., fiind suma depunerilor de 16,382.31 cor., cu un spor de 7016.33 cor. față de anul trecut. Imprumaturile acordate, cu sume dela 10—1600 cor., dau suma de 35,115 cor. Fondul de rezervă al însoțirii e de 1065.55 cor., cu un spor de 499.39 cor. față de anul 1906. Profitul net realizat e de 634.67 cor., care s'a adaus la fondul de rezervă, care sporit astfel a ajuns la suma de 1700.22 cor. Adunarea generală a hotărât să procure o mașină de sămănat trifoiu, iar pe viitor să se plătească dela însoțirea aruncul de 5% la salarul învățătoresc.

Prezident al însoțirii e parohul Petru Cuonian, iar al comitetului de supraveghiere Ioan Alisie I. Gligor.

4. Însoțirea din Pianul-sferic, are depuneri, cu sume dela 10—3800 cor. în sumă de 15,457.11 cor., cu un spor de 3728.98 cor. față de anul 1906. Imprumaturile acordate, cu minimum de 20 cor. și cu maximum de 2000 cor., dau suma de 64,640 cor. cu un crescământ de 7744 cor. față de anul trecut. Imprumul în cont curent al însoțirii e de cor. 48,922.05.

Fondul de rezervă și l-a urcat la 597.53 cor. cu un spor de 421.76 cor. față de anul 1906. Profitul net realizat în 1907 e de 588.29 cor.

Prezident al însoțirii e Ioan G. Androne, iar al comitetului de supraveghiere Sim. I. Cioran.

5. Însoțirea din Pianul-superior, și-a urcat numărul membrilor la 323, cu 6460 cor. părți fundamentale. Depunerile ei cu minimum de 20 și cu maximum de 6600 cor., dau suma de 90,686.12 cor., cu un spor de 26,489.07 cor. față de anul 1906. Imprumaturile acordate, cu sume dela 20—1000 cor., dau suma de 87,630.60 cor., cu un spor de 9952.60 cor. față de anul trecut. Fondul de rezervă și l-a urcat la 7391.21 cor., cu un spor de 1373.32 cor. față de anul 1906. Profitul net realizat în 1907 a fost de 2451.54 cor., din care 1225.82 cor. s'au distribuit ca dividendă și tot atât s'a dat fondului de rezervă.

6. Însoțirea din Răchita, numără 94 membri cu 1880 cor. părți fundamentale. Are 15 deponenți cu minimum de 20 și cu maximum de 1000 cor., fiind suma totală a depunerilor de 7024.85 cor. Imprumaturile acordate membrilor, cu sume dela 20—400 cor., dau suma de 16,556 cor. Fondul de rezervă și l-a urcat la suma de 941.32 cor. cu un spor de 355.41 cor. față de anul 1906. Profitul net realizat în 1907 e de 365.29 cor.

Prezident al însoțirii e parohul Ioan Ghișă, iar al comitetului de supraveghiere Maxim Vulc.

7. Însoțirea de credit din Roșia-sășască, are 69 membri, apoi 20 de deponenți, cu minimum de 50 cor. și cu maximum de 1500 cor., fiind suma totală a depunerilor de 19,288.08 cor. Imprumaturile acordate cu minimum de 3 cor. și cu maximum de 600 cor., dau suma de 20,979 cor. Imprumul în cont curent al însoțirii e de 6800 cor. Profitul curat realizat în 1907 e de 102.82 cor. Direcțiunea însoțirii relevând schimbările introduse în comună dela înființarea însoțirii, stăruie asupra faptului înbucurător, că de când parohia Roșia-sășască are fericierea de a fi păstorită în mod părintesc de actualul harnic paroh Constantin Moldovan, a luat hotărârea să edifice case parohiale și supraedifice corăspunzătoare. În acest scop s'a făcut repartitie de câte 20 cor. pe anii 1906, 1907 și 1908 pe toți parohienii. Această repartitie, încât pentru membrii însoțirii, s'au plătit sub titlul „dividende din fondul de rezervă” al însoțirii și anume 1906 s'au rezolvit 1148 cor., în 1907 1300 cor. iar în 1908 1380 cor., sau în total 3828 cor. Afară de acestea se mai scoate la iveală, că mulți părtași, mai nainte fără averi imobile, cu imprumaturi potrivite, contrase dela însoțire, și-au acvirit pământuri, case etc. și astăzi binecuvântă ceasul, în care Reuniunea noastră temei a pus însoțirii de acolo.

Prezident al însoțirii e economul Aurel Ganea, iar al comitetului de supraveghiere economul Toma Ciocă.

8. Însoțirea din Veștem are 111 membri cu 2220 cor. părți fundamentale. Depunerile spre fructificare ale însoțirii cu suma de 2—5000 cor. au atins cifra de 21,737.74 cor. față de anul 1906. Imprumaturile acordate membrilor, cu sume dela 10—220 cor., s'au urcat la suma de 29,815 cor., cu un spor deci de 5866.60 cor. față de anul trecut. Datoria în cont curent a însoțirii a redus-o la 5800 cor., față de 13,521 cor. din 1906. Profitul net realizat în 1907 e de 708 cor., care s'a adaus la fondul de rezervă și acum, precum se făcuse aceasta dela înființare. Suma acestuia e de 3761.74 cor.

Prezident al însoțirii e Ioan Mărginean, iar al comitetului de supraveghiere Ioan G. Bozdoc.

9. Însoțirea din Ilimbav, și-a sporit depunerile la suma de 1861.99 cor., cu un crescământ față de anul trecut de 2447.80 cor. Depunerile variază între 2—900 cor. Imprumaturile acordate membrilor, cu minimum de 5 cor. și cu maximum de 1000 cor., dau suma de 21,410 cor., cu un spor de 1884.15 cor. față de anul 1906. Fondul de rezervă și l-a sporit la 2049.99 cor. cu un crescământ de 211.76 cor. față de anul trecut, iar cel economic la 282.86 cor. Profitul net realizat în 1907 e de 471.58 cor., împărțit astfel: 128 cor. dividende, 150 cor. fondului de rezervă, 107 cor. fondului economic și 86.53 cor. pentru scopuri de binefaceri. Însoțirea are o mașină de sămănat trifoiu și o grapă de mușchi.

Prezident al însoțirii e economul Ioan Lezar, al comitetului de supraveghiere învățătorul Ioan Dregoman, iar cas-sar harnic paroh Ioan Alexandru.

10. Însoțirea din Nuoeș, în conformitate cu raportul ce ni-l face direcțiunea, la sfârșitul anului 1907 are 96 membri,

Cozma și toate mărturisesc despre un talent puternic, o individualitate poetică de prima forță.

Doi dintre imnografi acestei epoci, Teofan și Iosif, s'au indelețnicit mai ales cu compunerea de canoane în cinstea celor mai mulți sfinți și mucenici ai bisericii noastre. Aproape nu este mucenic prăznuit de biserica creștină, pe care să nu-l preamărească acești cântăreți în canoanele lor așa de fidel, atât de plastic, încât din canon numai ne putem construi o icoană despre viața și lucrările celui prăznuit. Icoane frumoase, tablouri plastice, și o limbă bogată în expresiuni și figuri alese să observă în poezia acestor chemați cântăreți ai bisericii. Spre ilustrarea celor zise, voi cita câteva exemple. Dintre canoanele lui Teofan cel mai caracteristic, cel mai frumos este cel compus în onoarea mucenicului Procopie, pe care biserica noastră îl prăznuiește în 8 Iulie. În acest canon aflăm imne ca acestea: „Cel ce ești revărsat cu bogatele raze ale duhului, izbăvește de negura patimilor și de primejdii pe ceice prăznuiesc acest cinstit și purtător de lumină al tău praznic”. Tot imnograful Teofan a compus și canonul dela înmormântarea mirenilor din imne din cale afară duioase, într'o proză armonioasă. „Marea vieții văzându-o înălțându-se de viforul ispitelor, la limanul tău cel lin alergând, strigă cătră tine: scoate din stricăciune viața mea mult îndurată”.

În concepția acestui poet de canoane viața omenească se aseamănă unei mări, în

NOUȚĂȚI

așadară cu 30 mai mulți față de anul 1906. „Și numai din această împrejurare, zice direcțiunea, se poate vedea interesul, ce-l poartă locuitorii comunei față de acest încetul să cucerim întreaga comună, mai ales dacă ne va succede să prindem în mrejele noastre încă vre-o 2, care le-geți pentru altele încă de însoțire.” Depunerile la însoțire sunt de 12,266.73 cor., cu un spor de 3384.69 cor. față de anul trecut. Pretensiunile însoțirii sunt de 48,024 cor., deci cu 29,299 cor., mai mari ca în trecut. Față de acestea stă datoria de 33,430 cor., cu un spor de 15,700 cor. față de 1906. „Că însoțirea și-a mărit în mod atât de considerabil datorita, — zice direcțiunea — este a se atribui împrejurării, că în anul 1907 s'a cumpărat prin 150 locuitori ai comunei bunul unui proprietar mai mare, constatând pentru 120 jugăre pământ arător și fanț, pentru plătităre căruia toți membrii însoțirii, cari nu și-au putut acvira suma trebuincioasă din mijloacele proprii, au fost împărțiiți cu împrumutul din partea însoțirii.” Profitul curat, realizat de însoțire în 1907 este de 946.62 cor., care s'a împărțit astfel: $\frac{2}{3}$ părți, sau 631.08 cor. fondului neatacabil, ajuns la suma de cor. 1070.64; din rest 20%, sau cor. 63.10 fondului de rezervă, ajuns la 125.08 cor., iar restul de 252.44 cor. fondului economic, ridicat acum la 410.26 cor. Însoțirea în a. c. și a cumpărat o grăpă de mușchi și o mașină de sămănat trifoiu, pe cari membrii le-au folosit spre multămire generală.

Prezident al însoțirii e economul Zacheiu Cosma, al comitetului de supraveghiere Ioan Tatu, iar conducerea șgen-delor și puterea contabilității e incredințată zelosului paroh Ioan Demian, căruia îi revine meritul de a fi stăruit mai mult pe lângă Reuniunea noastră, pentru înființarea acestui așezământ mult folositor.

11. Însoțirea din Bangard are părți fundamentale 1578.57 cor., împrumuturi acordate 327.90 cor., fond de rezervă 135.82 cor., depuneri 700 cor., datorita în cont curent a însoțirii e 1051 cor.

Prezident al însoțirii e Toma Ciara, iar al comitetului de supraveghiere George Modran.

12. Însoțirea de credit din Gușterița, s'a întemeiat și activat în toamna anului 1907, la stăruința parohului T. Petrișor de acolo. Numărul membrilor ei e 30. Deponenți are 10 cu sume dela 1—600 cor., între cari și Reuniunea noastră cu 600 cor., Suma totală a depunerilor e 2291 cor. Ea stă în relațiuni de cont curent cu „Casa de păstrare din Săliște”. Împrumuturile acordate, cu sume dela 60—400 cor., ating suma de cor. 3412. Cum economii și mai ales economiile noastre din Gușterița, de altfel puțin la număr, provăd în parte piața Sibiului cu fel de fel de zarzavaturi, însoțirea e chemată a sări în ajutorul obștei noastre de acolo, ca acest neguș să se desvolte tot mai mult și în folosul muncitorilor noștri, cea mai mare parte lipsiți de pământuri.

13. Însoțirea de credit din Mohu are 214 membri cu 4280 cor. părți fundamentale. Deponenți are 23 cu minimul de 26 și cu maximul de 3135 cor. fiind suma depunerilor de 26,808.06 cor. cu un plus de 3210.37 cor. față de anul 1906. Împrumuturile acordate cu sume dela 40—800 cor., dau suma de 24,289.88 cor. cu un spor de 2628.62 cor. față de anul trecut. Fondul de rezervă al însoțirii e de 1879.88 cor. Cum însoțirea și-a achitat datorita de cor. 442.30, ea în 1907 a lucrat cu capitalul propriu. Între activile însoțirii, după cum o amintisem și în raportul nostru pe 1906, se numără cumpărarea unei pășuni în preț de 6816.37 cor. pe care obștea o folosește lără nici o taxă.

Prezidentul însoțirii e Ioan Simtion, iar al comitetului de supraveghiere Ioan Bucșa.

Pentru a înlesni alcătuirea de însoțiri noi n'am lipsit pe nimenea de sfatul nostru, apoi am pus și punem la dispoziție statute, protocoalele de constituire (în limba română și maghiară), toate în mod gratuit; mai departe am tipărit coale pentru cărți de contabilitate, libele pentru deponenți și datoriși, obligațiuni, etc., cu a căror preț — credităm însoțirile.

Sfârșitul acestui capitol îl consacram vrednicilor fruntași din Câmpuri-Surdac (com. Hunedoarei), Agârbici Păraș (com. Târnava) și Rucăr (com. Făgăraș), cari încurajați de bunul mers constat la însoțirile noastre de credit sătești sistem Raiffeisen, au înființat în comunele lor în cursul anului 1907 câte o asemenea însoțire.

Fondul cultural. La glasul de chemare al înaltpreasfințitului nostru Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu s'a grăbit a răspunde și domnul Alesandru Lebu, mare proprietar în Sibiu, care a donat pentru fondul cultural arhidiecezan suma de 1000 coroane, în cinci acțiuni de ale institutului de bani în înființare „Lumina”. Trăiască!

Centenariul lui Șaguna. Din incidentul împlinirii a 100 de ani dela nașterea marelui Arhiepiscop Andreiu baron de Șaguna, învățătorii din tractul protopresbiterial al Lugojului, în Banat, țin adunare festivă în ziua centenară, adevă în 20 Decembrie v. c. (Sâmbătă) la orele 9 dimineața, în sala mare a școlii gr. ort. române din Lugoj. Tot atunci țin adunare și învățătorii din tractul Caransebeșului, în același scop, în școala de aplicație de pe lângă institutul pedagogic din Caransebeș.

Pentru tricolor. Treizeci de Români au fost condamnați din partea căpitanului de poliție din Orăștie la câte 30 coroane închisoare în bani, eventual la câte două zile închisoare, pentru că la o dare de seamă a iubitelui lor deputat dietal Dr. Aurel Vlad s'au prezentat împodobiți cu colorile naționale române.

„Minerva”. Așa se numește un nou ziar, care apare în București, în fiecare zi dimineața, cu ultimele știri, din țară și străinătate. Nu stă în serviciul nici unuia dintre partidele politice din România și reprezintă numai interesele generale ale regatului și ale neamului. Se estinde pe opt pagini și e variat și bine îngrijit. În fruntea zărilor stau domni Ioan Slavici și Ioan Scurtu, puteri bune gazetărești. Abonamentul 40 lei la an. Administrația: Bulevardul Academiei Nr. 3. în București.

Șaguna și Popasu. Conferența preotască din tractul Biserica-Albă a serbat în 2/15 Decembrie aniversarea de 100 ani dela nașterea marelui Arhiepiscop și Metropolit Andrei baron de Șaguna și a primului episcop al Caransebeșului Ioan Popasu, născuți amândoi în 20 Decembrie 1808. Discursul festiv întru amintirea marilor Arhiepiscopilor l-a rostit preotul Ioan Murgu din Sasca-montană.

Post de profesor. Pentru ocuparea unui post de profesor la institutul teologic din Caransebeș, e publicat concursul din 30 Decembrie și scoatit din 14/27 Decembrie. Salar anual 1600 coroane, apoi dela definitivare bani de cuartir 400 coroane și cinci cincienuș de câte 160 coroane. Concurenții au să producă: estras de botex, testimoniu de maturitate, diploma de doctor în teologie și atestate despre serviciile de până acuma.

Bancă culturală polonă. Ni se scrie din Lipsca, că la inițiativa înaltului dignitar bisericesc, prelatul Wawozymioch, conducătorul societății polone din Germania (Posen) s'a înființază o mare bancă polonă numită „Patrya” cu un capital de 2,000,000 M. Va fi societate pe acțiuni, condusă de un membru al direcțiunii dela marea bancă Przemyslowcow, anume Dr. Harcia. Capitalul se va urca ulterior la 6,000,000. Între acționari sunt și capitaliști din Varșovia. Ziarul „Leipziger Neueste Nachrichten” Nr. 329/1908 își erată deja nemulțămirea pentru această nouă întărire a polonismului, scriind între altele: „trebuie să te minunezi, văzând cum se pricepe Polonia să-și estindă tot mai tare cercul lor în viața economică; punând succesele economice în serviciul cauzei lor polone. Un puternic pas înainte în această privință au fi și „Patrya”, care va pune fără îndoială la dispoziție propagandei polone însemnatele-i mijloace, fiind izvor bogat pentru întreprinderi polone de tot felul.”

Incidentul Iorga-Drăgomirescu. La universitatea din București s'a întâmplat nu de mult un regretabil incident. S'au bătut doi profesori universitari, domni N. Iorga și M. Drăgomirescu. Ministrul de instrucție Spiru Haret, a înștiințat pe domnul Ș. Șihlean cu efectuirea cercetării, care a scos apoi la iveală vinovăția ambilor profesori universitari. Pe baza raportului primit dela dl Șihlean, ministrul Haret a dispus acuma să fie trimiși ambii profesori în judecata comisiunii disciplinare a instrucțiunii publice din regatul român.

Domnul D. A. Sturdza, ministrul-prezident al României, care se află bolnav, a plecat, după cum scriu ziarele din București, Duminecă dimineața în străinătate, la îndemnul medicilor. În absența sa, cu prezidenția consiliului de miniștri a fost încredințat domnul Spiru Haret, ministrul instrucțiunii publice.

Sindicatul ziaristilor. În favorul sindicatului ziaristilor din București se dă astăzi, Mercuri, în teatrul național de acolo, o reprezentație teatrală, de însemnătate mare, în urma faptului, că reprezentația va fi onorată de prezența Majestății Sale Reginei Elisaveta, protectoara și prezidenta de onoare a sindicatului ziaristilor români.

Academie de drept. Guvernul austriac a luat hotărâre, se înființează în timpul cel mai scurt posibil o facultate de drept în Triest, cu limba de propunere italiană. S'au și început pertractările, pentru închirierea, spre acest scop, a unui hotel mare din Triest. Știrea a produs mare nemulțămire printre Germanii din Tiro, cari își văd periclitată naționalitatea prin această școală superioară italiană.

Prezidentul Roosevelt din Statele-unițe americane și-a făcut bilanțul averii sale, și rezultatul e, că cu un milion de coroane are astăzi mai puțin în avere decât avea atunci, când a primit cidența republicii americane. Milionul care lipsește, cu interesele întregii sale averi și cu salariul seu de prezident, a fost cheltuit cât a stat el în oficiu.

Coroane eterne. Preastimata doamnă Minerva Dr. Brote, dăruiește întru vecinica odihnă a mamei sale Ecaterina Draghiș, 5 cor. fondului văduvalei orfanilor și 5 c. la darurile ce se impart de Reuniunea socialilor nostri la Crăciun între săracii nostri.

Dl Dr. Ioan Fruma, avocat în Sibiu, din privilegiul adunării generale a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, ținută în Cornău, a binevoit a se înscrie între membrii pe viață ai numitei Reuniuni, cu taxa de 80 cor.

Dar pentru biserică. Domnul Constantin Oariu din Cugir, proprietar mare de păduri, a donat suma de o sută coroane pe seama bisericii gr. ort. din Bozu, pentru care faptă marimoasă îi aduce mulțămire și pe calea aceasta parohul din Bozu: Ioan Stăngu.

Atentatul din Paris. Vineri dimineața, un chelner de cafenea cu numele Ioan Mattis, s'a apropiat de președintele republicii franceze Fallières, pe piața Etoile, unde se zimbla, însoțit de secretariul general Ramondon și de colonelul Lossou. Individul a dat o palmă presidentului apoi l-a apucat de gât și a încercat să-l tragă de barbă, dar a fost trântit la pământ de însoțitorii presidentului și în urmă arestat. S'au găsit la el multe lucruri din cari s'au putea conchide, că e — regalist. În lupta purtată că agresorul s'a rupt bastonul presidentului Fallières, care a priuit și o mică șgarietură la ureche, încoale a putut să urmeze în liniște preumblarea și la Eliseu s'a întors pe deplin liniștit.

Teatru în Alămor. Inteligența română din Alămor invită la producțiunea teatrală împreună cu dans ce o va aranja Vineri, în 26 Decembrie 1908 (8 Ianuarie 1909) a doua zi de Crăciun, în sala școlii române din loc. Inceputul la 6 $\frac{1}{2}$ oare p. m. Prețul de intrare: benevol. Venitul curat e destinat pentru fondul școlii.

Serate de ale meseriașilor nostri.

Joi, în 26 Noembrie n. 1908, s'a ținut a 11-a ședință literară a „Reuniunii socialilor români din Sibiu”. Prezidentul nostru, Vic. Tordășianu, ne pune în vedere, că zelosul nostru membru ajutor, dl prof. A. Bratu, a binevoit a se angaja pentru ședința de față, acum pentru a 3-a oră, cu o conferință. Face mențiune despre primul concert, aranjat sub conducerea noului dirigent, a dnului A. Bena, care ne-a înălțat prestigiul și ne a înmulțit avutul moral și material. În cele din urmă, dnul Tordășianu, mulțămind în cuvinte calde și binesimțite corului mixt al Reuniunii și dirigentului Bena, cum și corului bisericesc, și dirigentului I. Stanciu (înlocuind pe dl C. Popa), cari aducându și amare de onomastă fra, i-au făcut în preșară câte o serenadă sau, i-au asigură, ca în totdeauna, că pentru dragostea, ce i-o arată iubii meseriași, cu dragoste va răspunde, și declarând ședința deschisă, dă cuvântul dlui prof. A. Bratu, a cărui prelegere o schițăm precum urmează:

Dsa ne-a vorbit despre unele mijloace de comunicație, pe cari le-a însoțit cu experimențe fizicale. Ne-a spus mai întâiu, cum s'a ivit necesitatea acestor mijloace din cele mai vechi timpuri, de când oamenii au început să aibă unii cu alții afaceri de interes privat sau comun. Ca cel dintăiu mijloc pentru împărțirea unei știri ne-a amintit graiul viu, au urmat diferitele semne, cu focuri aprinse pe coastele dealurilor, cu alintările steagurilor, cu tragerea clopotelor, cu sunet de buciom ș. a., mai ales în vreme de războiu și în cas de primejdie.

Ne a vorbit mai departe despre timpul stafetelor, cărăușilor, înveselind prelegerea cu amintirea unor scene de tot hazlii din acest trecut romantic în viața poștelor.

Pentru ilustrare a cetit unele părți glumețe, cari au plăcut mult publicului ascultător — din piesa teatrală: „Surgiu” de V. Alexandri. Ne-a mai vorbit despre poșta ambulantă, poșta cu porumbi, poșta cu butelii și poșta cu țevi.

Dintre mijloacele de comunicație ne-a arătat soneria electrică și telegraful, pentru cari a avut la îndemână aparatele necesare, pe cari le-a pus în funcțiune înaintea publicului ce arăta un deosebit interes.

Aceasta a fost cea dintăiu prelegere în sinul reuniunii noastre din domeniul științelor aplicate, de cari meseriașii nostri au lipsă întrucât perfecționarea lor, dat fiind faptul, că desvoltarea industriei în toate țările și în toate timpurile a mers alături cu progresul științelor naturale.

Prelegerea a fost ținută în termin de toți înțelegși. La sfârșit ne-a vorbit și despre felul telegrafului fără sârmă în câteva cuvinte. Răsun și zelosul domn Bratu, a fost răsplătit cu nesfârșite aplauze pentru instructiva sa prelegere.

La această ședință au asistat și elevii dlui prof. Bratu din cursul III. pedagogic, cari ne-au delectat și ei cu 2 coruri.

După cetirea prin dl S. Duca a sumarelor ședințelor administrative, sodalul măsar Cosma Jinaru, ne-a redat bine anecdota „Țiganul la stână”, de G. Hordan și mai în urmă „Visul Țiganului” producând cu ambele mult haz; sodalul lăcătuș mașinist Ioan Muntean, ne-a cântat frumos „Vino bade”; dl Agapiu Ghișoiu, a fost neintrecut în „Jidanul în rain”; învățăcelul-lăcătuș Teodor Maior, cel cu pregătire de 3 cl. gimn., a recitat bine și cu mult simț „Oltul”, de O. Goga. Frumos ne-a declamat dșoara Eugenia Bordia poezia „La icoană”, de Vlahuță; sodalul pantofar I. Miga, ne-a delectat cu câteva arii, executate la citeră și mai apoi declamând poezia „La groapă”. Ilie Petrașcu ne a declamat destul de bine o poezioară potrivită, iar dl Stanciu a fost la înălțime, ca în totdeauna.

După ce s'au sortat între participanți 15 broșuri folositoare, între cari câteva dăruite de învățătorul E. Suci din Măgărei, — prezidentul Tordășianu mulțămeste dlui Bratu pentru afabilitatea și munca jertfită clasei noastre de mijloc și invită la ședința din 31 Dec. n., care va fi a 12-a.

„Învățătorul”.

Poșta redacției.

Dlul I. C. în C. Am primit corespondența. Apare într'un număr următor.

Pimen. Abia în anul ce vine ajunge la rând. Mulțămim.

Dlul I. B. în S. Am predat scrisoarea domnului respectiv.

Teatru german.

Mercuri: Der Schour der Treue, comedie.

Joi: Charleys Tante, comedie.

Copii gingași

devin în curând grași, roșii și tari, dacă le dați nutritoarea Emulsiune a lui SCOTT, căci ei vor lua cu plăcere ușor mistuitoarea „Emulsiune a lui SCOTT”.

Medicii și moașele din toată lumea au încredere în

Emulsiunea lui SCOTT

pentru că cunosc rezultatele, cari se obțin cu această marcă — Pescarul — ca ajutor și în cazul în care copilul este slab și are nevoie de un mijloc sigur și eficient pentru a deveni puternic și sănătos.

Prețul sticlei originale cor. 2-50.

Se găsește în toate farmaciile.

Din public.†)

Mulțămită publică.

In urma colectei întreprinse de subsemnatul în parohia gr. or. O'pret în scopul padimentării salei de învățământ din școala noastră confesională au binevoit a contribui spre acest scop următorii:

Dr. Alexandru Vaida-Voevod 50 cor., Doamna Elena Safrano 30 cor.; Dr. Ioan Vaida adv. 20 cor., adv. Iosif Nemeș 15 cor., administrator agron., Zaharie Manu paroh, 10 cor. Szél Károly, notar 6 cor., Galaczi, Imre oficiant de poștă, Farkas Izidor, proprietar mare, câte 5 cor., Stupar Ion, Mendelsohn câte 4 cor., Ionuc Petiș, Daniil Faur, Daniil Stupar, Flore Pop, Daniil Mureșian, Ioan Mureșian, Andron Pop, Grigor Chira, Ioan Ciubancan, Faur Tanasie, Ioan Pator, Tanasie Solomon, Vasilică Faur, Ioan Zăpărțan, Vasilică Stupar, Flore Danciu, David Iacob, Vasile Borz, Daniil Ungur, Gavrilă Chira, Ioan Solomon, Dumitru Pop, Ionaș Faur, Aron Goldberger, Dumitru Gieleriu, Grigoruț Chira, Ionuca Chira, Indreiu Chira, Petru Chira, Daniil Chira, Flore Butuză, Vasilică Chira, Indreiu Turdean, Vasile Galatus, Alesiu Cristea, toți câte 2 cor., Ioan Zăpărțan, Ionas Chira, Vasile Gângă, Vasilică Pator, Toma Ciurcan, Baritz Iosif, X. X., Petru Nemeș, Flore Gângă, Costan Danciu, Dumitru Rus, Ioan Faur, Toader Pop, Grigoraș Tatar, Vasilică Christe, Grigor Solomon, Flore Chioran, Dumitru Racolța, Teodor Ghiurcan, Flore Gălătuș, Ioanas Gângă, Vasile Luperdean, Alexa Chioran, Grigor Stupar, Daniil Gheleriu, Gavrilă Turdean, Ioanas Faur, Dochie Rus, Daniil Mureșian, Gavrilă Mureșian, Gavrilă Revnic, Daniil Pop, Daniil Crișan, Vasilică Văscan, Anuca Baieș, Vasilică Sabadăș, Ioan Groșan, Petru Petrus, Vasilică Luperdean, Rus Ior a Tomii, Flore Gheleriu, toți câte 1 cor. Vasile Zăpărțan, Flore Chira câte 60 bani. Suma totală face 260 cor. 20 fileri.

In numele comitetului parohial îmi țin de datorință a duce și pe această cale cele mai călduroase mulțămite marimonoșilor contribuenți, dorind ca această faptă să servească și altora ca pildă de urmat.

O'pret, la 27 Noemvrie 1908.

Zaharie Manu
paroh gr. or.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 756/1908.

[382] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia rom. gr.-or. Folt, tractul Geoagiului, devenit vacant prin strămutarea parohului Adam Lula la altă parohie, prin aceasta să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh de classa III a sunt cele fasonate la coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a concura sunt poftiți a și așterne rugării de concurs instruite conform normelor din vigoare, în termenul arătat mai sus, subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta în parohie cu știrea protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare, spre a se face cunoscut cu poporul credincios prin cuvântare sau celebrare la sfânta liturgie.

Orăștie, 8 Decemvrie 1908.

Oficiul protopresbiteral român gr.-or. al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
adm. protopr.

Nr. 633/1908 prot.

[384] 1—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de classa a III-a Șaldorf, protopresbiteratul Mediașului, în urma ordinului Prea veneratului Consistoriu Arhidiecezan de dto 25 Noemvrie 1908 Nr. 13569 Bis, se scrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au a și înainta cererile concursuale subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul susindicat, prezentându-se în vre-o Duminecă ori sârbătoare și în biserică pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Mediaș, în 10 Decemvrie 1908

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mircea
protopresb.

Editura de artă Ios. Drotleff, Sibiu.

Dar de Crăciun!

Ca potrivit dar de Crăciun se recomandă procurarea unui exemplar:

Album familiar

lucrat de Dr. Frideric Schuller.

Legătură elegantă în pânză și cu margini aurite 3 coroane, plus — porto postal 20 fileri. —

Albumul acesta, apărut și în limba română, are menirea de a cuprinde momentele mai însemnate din viața familiei și a cultiva astfel cultul familiar, aproape pretutindenea neglijat. Pe lângă o prefăță frumoasă cuprinde rubrici pentru date cu privire la soții căsătoriți, la copii, la părinții soților, la străbunii soților, la frații și surorile soților, apoi onomasticele și zilele nașterii în familie, cum și foi albe pentru cronica familiei. De încheiere se află un adaus, în care se dă deslușiri asupra anunțurilor ce sunt a se face în cazul unei nașteri sau deces (moarte) în familie.

Albumul familiar cu o cronică familiară chiar și mai defectuoasă, are și valoare educativă mare. Fiecare copil sau nepot cu oarecare înduioșare va răsfoi în comunicările făcute și limpezite încâtva prin lămurirea razei din trecutul familiei. Foarte adeseori va putea scoate pentru sine experiență de viață, curaj nou, speranță nouă, ca să se întărească în lupta pentru traiu.

Pentru aceea nimenea să nu se sustragă dela mica oboeală de a purta cronică pentru familia sa. (381) 2—3

A se procura dela firma de mai sus.

Nr. 644/1908.

[383] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei Vărtop de classa a III-a, în protopresbiteratul Abrudului, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a și înainta petițiunile lor instruite conform legilor din vigoare în termenul arătat la subsemnatul oficiu protopresbiteral și după prealabila încunoștințare a acestuia să pot prezenta înaintea alegătorilor pentru a cânta respective oficia și cuvânta.

Abrud, 8 Decemvrie 1908

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Petru Popoviciu
protopresb.

Licitațiune minuendă.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat din partea Prea Ven. Cons. Arhid. cu datul de 12/25 Iulie 1908 Nro 8063 Epitr., prin aceasta se publică concurs, de licitațiune publică minuendă pentru darea în întreprindere a reconstruierii bis. gr.-ort. din Ormindea protopresbiteratul Zarand. Turnul rămâne neschimbat.

Licitațiunea se va ținea în ziua de 6 Ianuarie st. v. 1909 la 2 ore d. a., eventual în 2 Februarie st. v. în localul școlii.

Prețul de strigare este 12000 cor., având comura bis. a da materialul brut adecă: peatra, cărămida, nășipul și varul.

Licitanții au să depună vadiu de 10% înainte de începere a licitațiunii, acceptabil în numărul sau hârtii de valoare.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a angaja la lucru pe acel întreprinzător în care va avea mai multă încredere.

Spese de călătorie și diurne nu se dau. Planul preliminarul de spese și toate condițiunile de spese se pot vedea ori și când la oficiul parohial din Ormindea.

Ormindea, din ședința comit. parohial ținută la 12/26 Septemvrie 1908.

Nicolau Popp

Avram Laslău

prez. com. par.

not. com. par.

vidi:

Vasilău Damian

(380) 3—3

protopresbiter.

Dr. Petru Șpan:

Idei pregătitoare în pedagogie . . . C 3.—

Treptele formale ale învățământului

(Ediția a doua) 1-60

Povești pentru anul prim școlar (lecțiuni după treptele formale) Ed II . . . 2.—

Carte de citire a II a —50

Noul Abecdar edit. II-a —40

Călăuza noului Abecdar —20

Dr. Daniil P. Barciann. Vieța și activitatea lui —50

Lecții de psihologie 1-20

„ de didactică 2-40

Se pot procura dela

Librăria arhidiecezană.

Cassa de păstrare (reuniune)

în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare cu 4%, pe lângă un termen de anunț mai lung cu 4½%, iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri să plătesc după starea cassei și fără anunț.

Darea de camete o plătește institutul.

Depuneri și ridicări se pot face și pe cale postală cu cecuri.

Imprumuturi acordă pe cambii, pe obligațiuni cu caventi, pe hipotecă, precum și ca credite de cont-curent pe lângă asigurare hipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 8% și 6% netto după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

(339) 9—20

Direcțiunea.

Săpun de lapte de lilie

Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele.

[69] 40—40

Cele mai frumoase daruri de Crăciun!

Celce voiește cu ocaziunea sârbătorilor Crăciunului să facă un cadou (prezent) potrivit să se adreseze cu toată încrederea, încă la timp:

Librăriei arhidiecezane

Sibiu. — Str. măcelarilor Nr. 45.

de unde poate procura cu prețuri moderate și în calitate bună obiecte potrivite pentru cadouri, ca:

Hârtie de epistole albă

Nr. 708 A pentru dame, conține 25/25 . . —90 Nr. 714 A pentru domni, conține 25/25 . . 1-40
„ 713 A „ „ „ 50/50 . . 2— „ 715 A „ „ „ 50/50 . . 2-30
„ 711 A „ domni „ „ 50/50 . . 2— „ 1150 „ „ „ 50/50 . . 1-74

Hârtie de epistole colorată

Conifern Post format pentru dame . . 2-20 Gaze format pentru domni . . 2-22
Napoli „ „ „ . . 2-10 Coniferen Post „ „ „ . . 2-42
Bajah „ „ „ . . 2-22 Limen paper „ „ „ . . 1-50
Narziss „ „ „ . . 2-20 Transatlantica (hârtie subțire) „ . . 2—

Hârtia și plicurile sunt de o calitate extra-ordinar de bună și executate după modelele cele mai moderne.

Cărți:

Barciann, Dicționar rom. germ. 7-60 Maior, Biblioteca copiilor vol. II. III. și IV. a 1—
Barciann, Dicționar germ. rom. 10— Mera, Din lumea basmelor . . 3-50
broș. cor. 8— legat 10— Moldovan, Cântarea cântărilor . . 1—
Brediceanu, Doine și cântece I. Nădejde, Minunile și grozăviile și II. a 4— Indiel 2-50
Brediceanu, Jocuri românești I. Luceafărul, revistă trilară a II. și III. a 4— nul 1907 și 1908 frumos leg. 16—
Codreanu, Suflete de copii —80 Popea, Caractere morale 2-50
Dumbravă, Haiducul 2— Sandu Aldea, Pescar de Islanda 1-50
Florin, Povești populare 2-50 Vlahuță, Din trecutul nostru . . 3-50

Cereți gratuit catalogul Librăriei arhidiecezane.

Requisite de scris se pot procura de la Librăria arhidiecezană